

”Nu är jag trygg och får en avtalsenlig lön”

Jörgen Landeborn är Påfartshandledare i region Stockholm-Gotland.

Drygt 25 byggnadsarbetare sitter i en ring med en ljuskandelaber i mitten. Blickarna är riktade mot kurshandledarna Jörgen Landeborn och Göran Sporsén, som är fullt fokuserade på att förklara vikten med att arbetare organiserar sig och blir medvetna om sina rättigheter.

I Solna Folkets hus lokal pågår en grundkurs i facklig medvetenhet. En dag är det enda som krävs, och som deltagare får man ersättning och blir bjuden på lunch. Några timmar som troligtvis blir en stor investering i ett framtida arbetsliv. För det är svårare att arbeta under orättvisa villkor om man är medveten. Målet för Byggnads är att samtliga medlemmar ska gå en facklig grundutbildning, till exempel Påfarten – för att få koll på sina rättigheter och skyldigheter.

– Medvetenheten är otroligt viktig. Ju mer medvetna vi kan göra arbetarna desto bättre, säger Byggnads Påfartshandledare Jörgen Landeborn som är en

av grundarna till Påfarten.

Kursdeltagarna kastas tillbaka till 1800-talet och tiden då en arbetares villkor var urusla och präst och patron hade makt över dem.

– Man får lite ödmjukhet för hur arbetarna kämpat sig till de villkor som vi har i dag. Det är intressant att se det från det här perspektivet,

säger snickaren och nyblivna lagbasen Daniel Jansson, som inte minns att han fick ta del av arbetarnas historia i skolan.

Utbildningen bygger på enkla övningar med tydlig pedagogik. Deltagarna har under kursen fått sitta på två enkronor, när det blir dags att ta fram kronorna upptäcker de att en av deltagarna bara har ett mynt. Då hjälps de åt att skramla pengar så att även han ska kunna ha pengar till mat.

– Första A-kassan var en mugg med skramlade mynt, säger Jörgen Landeborn.

Handledarna ger deltagarna en mängd tips och

under dagens lopp märker man hur deltagarna börjar organisera sig.

– Till Påfarten får vi in arbetare från alla möjliga kulturer, vilket är mycket bra för de behöver också bli fackligt medvetna, och det här ger ringar på vattnet, säger Jörgen Landeborn.

”Jag förklarar för andra som jobbar för 50 kronor i timmen att det går ju inte, de jobbar som djur.”

En av deltagarna, en byggstädare från Baltikum som vill vara anonym, berättar att det var en lång startsträcka för honom att förstå vad facket var och hur de kunde hjälpa honom. Han var dessutom till en början rädd för vad hans arbetsgivare skulle säga om han gick med. Numera är hela hans arbetslag medlemmar i Byggnads och han själv har blivit aktiv i Unga Byggare och

Deltagarna underhålls samtidigt som de lär sig om sina rättigheter och vad de tjänar på att organisera sig.

Snickaren och lagbasen Daniel Jansson intresserar sig för arbetarnas historia.

hjälp till att förklara för andra utländska byggnadsarbetare om nyttan med facket.

– Nu är jag trygg på riktigt och jag får en avtalsenlig lön. Det är lätt att bli lurad om man inte är med i facket. Jag förklarar för andra som jobbar för 50 kronor i timmen att det går ju inte, de jobbar som djur.

Kollegan som värvade honom var Enzo Nahuel, ett av skyddsombuden som var med Uppdrag Granskning. Han är också aktiv i Unga Byggare och anställd på Tema AB. Enzo lägger mycket

kraft och tid på att organisera byggnadsarbete och kämpar mot orättvisa villkor och lönedumpning.

– Gruppen övriga byggnadsarbetare/byggstadska ha 88 procent av lönen efter ett års erfarenhet på en byggarbetsplats. Det är ett hårt och tufft jobb och det är vad det kostar, det måste entreprenörerna förstå. Men det är en tuff bransch att konkurrera i, många tar in för billiga offerter, så det kan blir svårt för företag som Tema AB som har kollektivavtalsenliga löner. ■

Det här ger Påfarten dig

- Förstå vad Byggnads gör för din medlemsavgift
- Lär dig viktiga spelregler
- Inblick i arbetarnas historia för att skapa framtiden
- Fackligpolitisk påverkan – en möjlighet att påverka din framtid
- Det ska gott att leva – ett hållbar liv

3 SNABBA!

Pratar du med dina kollegor om vikten av att vara med i facket?

– Absolut! Framförallt med kollegor som är skeptiska till facket.

Joakim

Högman, 23, vvs-montör, Lund.

– Ja, ständigt och jämt. Vi hade en kollega som inte var med, men han gick med för några veckor sedan efter att vi fått honom att förstå vikten av det.

Anna Glas, 32, snickare, Malmö.

– Jag har bara två kollegor och de båda är med. Men jag pratar med alla runtomkring mig om det, vänner, familj, bekanta osv.

Isabelle Lundberg, 25, plattsättare, Piteå.

– Ja, det gör jag ofta. Det är nödvändigt om vi ska kunna upprätt ett bra arbetsliv.

Stefan Slottensjö, 58, trüarbetare.

